

Opinie: Herrieschoppers in rode toga

Constitutioneel Hof wil uitspraak van Europees Hof over ECB

Achtergrond - 13 februari 2014

Het Constitutioneel Hof in Karlsruhe vindt het mogelijk onbeperkt aankopen van staatsobligaties door de Europese Centrale Bank illegaal. Nu dagen de Duitse rechters het Europese Hof uit om het tegendeel te bewijzen. Die moet een duidelijke uitspraak doen, aldus ING-econoom Brzeski.

Het zijn geen makkelijke tijden voor Europa. Populistische partijen lopen zich warm voor de Europese verkiezingen, in Nederland presenteert Geert Wilders zijn laatste Nexit-scenario, de Zwitsers willen de grenzen weer sluiten en een Amerikaanse diplomate vat dat alles met drie woorden samen: 'Fuck the EU'. En alsof dat niet genoeg was, kreeg Europa ook nog een behoorlijk gemene natrap uit een kleine stad van betweters in Zuid-Duitsland.

Het grote, vaak angst inboezemende Duitse Constitutionele Hof vraagt het Europese Hof om advies in de kwestie van het zogenaamde OMT-programma van de Europese Centrale Bank (ECB), het mogelijk onbeperkt opkopen van staatsobligaties. De reacties van experts lopen sterk uiteen: van 'het OMT is dood' tot 'een nederlaag voor het Duitse Hof'. Dat niet alleen economen maar nu ook juristen er een mening over hebben, vermindert het aantal uitgesproken opinies zeker niet.

Heel eerlijk: de ECB zal er zich niets van aantrekken. Het is en blijft een zaak waarover de uitspraak nog steeds in de lucht hangt. Of Luxemburg nu wel of niet méér pro-Europees zou oordelen dan Karlsruhe blijft koffiedikkijken. De kans dat het OMT ooit wordt ingezet, is vandaag net zo groot (of klein) als afgelopen week.

Veel interessanter is de metaboodschap die Karlsruhe naar Europa stuurt. Want Karlsruhe vraagt niet zomaar om hulp. Nee, de begeleidende tekst die het Duitse Hof naar Luxemburg stuurt, windt er geen doekjes om. Het Duitse Hof stelt namelijk met zoveel woorden dat het OMT volstrekt illegaal is, 'in strijd met Europees recht' en dat de ECB buiten haar mandaat handelt. Daarmee daagt het Duitse Hof in feite het Europese Hof uit, onder het motto 'kijk eens wat je hier tegenin weet te brengen'. De uitdaging wordt nog groter als we terugblikken naar de Honeywell-zaak in 2010. Die biedt het Duitse Hof de rechtsbasis om bij het uitblijven van een Europese uitspraak zijn eigen gang te gaan. Het Europese Hof

is daardoor gedwongen om een duidelijke positie in te nemen.

Niemand vraagt zich af of het Duitse Constitutionele Hof wel de juridische bevoegdheid heeft om een onafhankelijke Europese instelling te kastijden, zeker als die laatste onderhevig is aan EU-wetgeving. Europese wetgeving staat nog steeds boven het nationaal recht, en er bestaat geen Duits grondrecht op (EU-)verdragsconform handelen. Een onduidelijk of halfslachtig oordeel uit Luxemburg zou de juridische taliban in Duitsland laten juichen. Het is dus aan het Europese Hof van Justitie om daarover geen misverstanden te laten bestaan en een duidelijke uitspraak te doen. Iemand is over de grens gegaan, maar niet per se de ECB.

Carsten Brzeski is Senior Economist bij ING in België voor de Eurozone en Duitsland en schrijft regelmatig in Nederlandse en internationale media. Deze column is met toestemming overgenomen uit de Belgische krant [De Tijd](#).

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/2883/opinie-herrieschoppers-in-rode-toga>